18.3.2025

Valtiovarainvaliokunta
Jonna Berghäll
stiina.hyrri@eduskunta.fi

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle koskien talouden tilannetta vuosina 2024–2026 ja alijäämien kattamista lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa

HEL 2025-004420 T 00 01 06

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa talouden tilanteesta vuosina 2024–2026 sekä alijäämien kattamisesta lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on suunnitellut vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman siten, että talous on tasapainossa sekä vuoden 2026 että 2027 lopussa. Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2023 tulos oli 29,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuoden 2024 tulos oli 28,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu 41,8 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi ja vuoden 2026 taloussuunnitelma 28,7 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Näin ollen Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kumulatiivinen tulos vuoden 2026 lopussa olisi 128,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtion rahoitus pienenee vuoden 2026 jälkeen merkittävästi. Tämän hetken valtion rahoituslaskemissa Helsingin rahoitus vuonna 2026 kasvaa vain 0,4 % ja vuonna 2027 0,17 %, eikä rahoituksen kasvu ei vastaa ennakoitua kustannustason nousua.

Ylijäämäisellä tuloksella varaudutaan taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 pienenevään valtion rahoitukseen kasvuun. Rahoituslaskelmien ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen arvioidun nettomenojen kasvun perusteella vuosien 2027 ja 2028 tulokset olisivat kumulatiivisesti noin 131,0 miljoonaa euroa alijäämäisiä, jolloin kumulatiivinen tulos olisi vuoden 2028 lopussa alijäämäinen.

Hallitus on esittänyt hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamista vuoden 2026 alusta lukien. Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen muuttamista, pelastustoimen rahoituksen määräytymistekijöitä ja kertaluonteista siirtymätasauksen leikkausta vuosien 2026–2027 niillä siirtymätasausta saavilla hyvinvointialueilla, joilla vähennys ei vaarantaisi lakisääteisten palveluiden järjestämiseksi riittävää rahoitusta. Hallituksen esityksestä on pyydetty lausuntoa Helsingiltä ja hyvinvointialueilta.

Helsinki on lausunnossaan todennut, että lakiesitys on valmistelussa olevien hyvinvointialueiden valtakunnallisten tavoitteiden vastainen, eikä kannusta vastuulliseen taloudenpitoon. Helsinki vastustaa hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettuja muutoksia koskien siirtymätasauksen kertaluonteisen leikkauksen kohdistumista yksin Helsinkiin, pelastustoimen riskikertoimien muutoksia, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoituksen osuuden lisäyksen vähennystä asukasperusteisuudesta sekä siirtymistä suhteellisen muutoksen tarkasteluun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattoreissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen tulee olla ennakoitavaa ja vakaata ja rahoitusjärjestelmän oikeudenmukainen. Ehdotus esimerkiksi siirtymätasausta koskevan leikkauksen kohdentamisesta talouden tasapainossa pysyneelle alueelle vaikeuttaa oleellisesti talouden hallintaa ja rapauttaa yleistä luottamusta rahoitusjärjestelmän toimivuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Myös THL on hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa kritisoinut kertaluontoisia säästöjä, koska ehdotettu malli ei kannusta alueita tekemään ylijäämäistä tulosta, on ennakoimaton ja sovittuja sääntöjä rikkova.

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki
www.hel.fi/sotepe

Puhelin
+358 9 310 5015

Y-tunnus
0201256-6

Siirtymätasauksen leikkauksen, 35,0 miljoonaa euroa, kohdentaminen vain Helsingille valtion rahoituksen kasvun pienenemisen lisäksi vaarantaisi lakisääteisten palvelujen turvaamisen kuntalaisille ja HUS-yhtymän riittävän rahoituksen.

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja strategiajohtaja
puhelin: 09 310 42246, sampo.pajari@hel.fi

18.3.2025

Juha Jolkkonen
sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.